Työterveyslaitos

LAUSUNTO

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
EDUSKUNTA

TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne s-postitse 18.5.2021, kuulemistilaisuus 25.5.2021

VNS 3/2021 VP VALTIONEUVOSTON SELONTEKO JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMASTA VUOSILLE 2022–2025

Työterveyslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022–2025.

Julkisen talouden suunnitelman päätavoite hyvinvoinnin lisäämisestä ekologisesti ja sosiaalisesti kestävänä talouskasvuna, korkeana työllisyytenä ja kestävänä julkisena taloutena on haastava. Tavoite itsessään on oikea ja hyvä. Sen toteutus tulee kuitenkin olemaan poikkeuksellisen monimutkainen ja -ulotteinen sarka työn murroksen, ilmastonmuutoksen sekä COVID-19-pandemian leimaamassa toimintaympäristössä. Tilannetta ei helpota teknologian kehitykseen liittyvät epävarmuudet ja investointitarpeet sekä oletettavasti suunnitelmakaudella tiukentuva pääoman saatavuus. Samalla ilmastonmuutokseen vastaaminen toisaalta sisältää Suomen talouden kannalta ainutlaatuisia uudistumismahdollisuuksia. Se kuitenkin myös uhkaa perinteistä teollista pohjaamme, jonka varaan hyvinvointivaltion rahoitus on rakennettu. Pahimmillaan olemmekin kohtaamassa skenaarion, jossa työn murrokseen, ilmastonmuutokseen sekä hyvinvointivaltion tulevaisuuteen liittyvät ominaispiireet sekä tavoitteet muodostuvat ristiriitaisiksi. Onkin tärkeää säilyttää vahva visionäärisyys ja parlamentaarinen keskusteluyhteys näiden kolmen välisestä suhteesta ja niiden edellyttämistä toimenpiteistä.

Työelämän suotuisa kehitys ja uudistuminen on hyvin kriittistä julkisen suunnitelman toteuttamiseksi. Ilman sitä muilta hyvinvointia tukevilta toimenpiteiltä putoaa pohja pois. On hyvä, että julkisen talouden suunnitelmassa ei kohdistu merkittäviä suoria leikkauksia työelämää kehittäviin projektikokonaisuuksiin. Samalla on kuitenkin myös jatkossa varmistettava riittävä fokus keskeisten työelämähankkeiden, kuten esimerkiksi TYÖ2030-, Työkyky- ja Mielenterveysohjelmat, maaliin saattamiseen sekä kasvatettava tuotekehitysinvestointeja ja parannettava osaavan työvoiman saatavuutta. On myös säilytettävä poikkeuksellinen avarakatseisuus ja kyky reagoida koronan jälkeiseen työelämän parantamiseen uudessa hybridi-, etä- ja läsnätyön muodostamassa viitekehyksessä – esimerkiksi valtakunnallisia toimitila-, paikkakunta- tai osatyökykyisyysratkaisuja pohdittaessa.

Antti Koivula
pääjohtaja